

Intra-amniotic infection (Chorioamnionitis)

นางสาวนุรมะห์ อุซัง

พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

การติดเชื้อที่พบบ่อยในหญิงตั้งครรภ์ในช่วงก่อนคลอดเกิดจากภาวะแท้งติดเชื้อ (septic abortion), การติดเชื้อในน้ำคร่ำ (chorioamnionitis), การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ (UTI), การติดเชื้อที่ไต (complicated pyelonephritis), ไส้ติ่งอักเสบ (appendicitis), ปอดติดเชื้อ (pneumonia)

Intra-amniotic infection (Chorioamnionitis) คือการอักเสบติดเชื้อในหลายบริเวณรวมกัน เช่น น้ำคร่ำ (Amniotic fluid), รก (Placenta), ทารก (Fetus) หรือ Fetal membrane ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียหลายๆชนิด จากเชื้อแบคทีเรียในช่องคลอดที่เกิดการติดเชื้อเข้าสู่ภายในมดลูก (Ascending infection) ในผู้ที่ถุงน้ำคร่ำแตกแล้ว ซึ่งเป็นช่องทางที่พบได้บ่อยที่สุด หรืออาจเกิดจากการติดเชื้อในกระแสเลือดเข้าไปในโพรงมดลูกซึ่งเกิดขึ้นได้น้อยกว่า มีการศึกษาพบว่าหญิงตั้งครรภ์มีภาวะ Intra-amniotic infection ถึงร้อยละ ๓.๙ ของหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด และพบมากที่สุดในการติดเชื้อระหว่างการตั้งครรภ์ โดยเชื้อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุที่พบบ่อยที่สุดคือเชื้อ *Ureaplasma urealyticum* และ *Mycoplasma hominis* โดยเชื้อแบคทีเรีย *Gardnerella vaginalis* และ group B *Streptococcus* สามารถพบได้เช่นกัน

confirmed diagnosis of intra-uterine infection ซึ่งมีเกณฑ์การวินิจฉัยดังนี้

๑. Isolated maternal fever หมายถึงมีไข้ อุณหภูมิมากกว่าหรือเท่ากับ ๓๘ องศาเซลเซียสหรือมากกว่าในการวัด ๑ ครั้ง หรือ มีไข้ อุณหภูมิ ๓๘.๐ ถึง ๓๘.๙ องศาเซลเซียสในการวัด ๒ ครั้ง ห่างกัน ๓๐ นาที

๒. Suspected triple I หมายถึง มีไข้ดังที่กล่าวมาข้างต้นโดยไม่สามารถระบุสาเหตุอื่นได้ ร่วมกับ ๑ ใน ๓ ข้อดังนี้

- Maternal leukocytosis โดยมีจำนวนเม็ดเลือดขาวมากกว่า ๑๕,๐๐๐/mm^๓
- Purulent cervical discharge
- Fetal tachycardia โดยมี baseline fetal heart rate มากกว่า ๑๖๐ ครั้งต่อนาที

ปัจจัยเสี่ยงที่จะทำให้เกิด Intra-amniotic infection ได้แก่ จำนวนครั้งของการตรวจภายใน โดยเฉพาะในผู้ที่ถุงน้ำคร่ำแตกแล้ว, การใช้ Internal uterine fetal monitor, มีภาวะ Meconium-stained amniotic fluid, หรือมีการติดเชื้อภายในช่องคลอดอื่นๆ เช่น Group B streptococcus infection หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ภาวะ Intra-amniotic infection สามารถส่งผลกระทบต่อทารกในครรภ์ได้ เช่น เพิ่มอัตราการผ่าตัดทำคลอด การตกเลือดหลังคลอดจากมดลูกไม่แข็งตัว รวมถึงเพิ่มอัตราการติดเชื้อหลังคลอดได้ โดยเฉพาะการผ่าตัดทำคลอด อาจจะทำให้เกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดได้

สาเหตุหลักๆของไข้ระหว่างคลอดนั้น เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุทั้งจากการติดเชื้อ และไม่ใช่งจากการติดเชื้อ หากพบหญิงตั้งครรภ์มีไข้ ควรได้รับการซักประวัติและตรวจร่างกายเพิ่มเติม รวมถึงหาสาเหตุของไข้ ควรส่งตรวจ CBC ในทุกผู้ป่วยที่สงสัยภาวะ Intra-amniotic infection ทุกราย รวมถึงส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการอื่นๆเพื่อหาสาเหตุของการติดเชื้ออื่นๆที่อาจเป็นสาเหตุของไข้ได้

การให้ยาปฏิชีวนะเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาภาวะ Intra-amniotic infection ควรเริ่มให้เลยเมื่ออาการเข้าได้กับ suspected triple I การให้ยาปฏิชีวนะสามารถลดอุบัติการณ์ของการติดเชื้อหรือความเสี่ยงอื่นๆของการตั้งครรภ์ รวมถึงลดระยะเวลาการนอนโรงพยาบาล รวมถึงลดอัตราการติดเชื้อของทารกหลังคลอด การให้ยาปฏิชีวนะเพียงอย่างเดียวไม่สามารถรักษาภาวะ Intra-amniotic infection ให้หายขาดได้ Definite treatment ในผู้ป่วย Intra-amniotic infection ไม่ว่าจะกรณี Suspected triple I หรือ confirmed triple I คือนำต้นเหตุของการติดเชื้อออกไปก็คือการให้คลอด ดังนั้น เมื่อวินิจฉัยภาวะ Intra-amniotic infection หลังจากการให้ยาปฏิชีวนะจึงควรได้รับการชักนำคลอดหรือการเร่งคลอดไม่ว่าอายุครรภ์เท่าใดก็ตาม

งานห้องคลอดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ กันยายน ๒๕๖๕-มิถุนายน ๒๕๖๖ มีหญิงตั้งครรภ์มารับบริการทั้งหมด ๑๙๖ ราย พบจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ เท่ากับ ๗ ราย ด้วยภาวะ chorioamnionitis จากการทบทวนผู้ป่วยได้รับยา Antibiotic ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงได้แก่ sepsis และ septic shock ในจำนวน ๗ ราย มีการส่งต่อ รพศ.ยะลา ๑ ราย

เอกสารอ้างอิง

นพ.ธนวิทย์ พูลสิน. Intra-amniotic infection.๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ค้นวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จาก <https://w๑.med.cmu.ac.th/obgyn/lecturesttopics/topic-review/๔๖๕๗๒/> ค้น